

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 85 0 P 012365 16 Rev
Banjaluka.18.8.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, te Senada Tice i Darka Osmića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Č.N. iz K., zastupanog po punomoćniku Lj.M., advokatu iz D., ..., protiv tužene N.V. rođ. N. iz K., zastupane po punomoćniku R.S., advokatu iz D., ..., radi utvrđenja ostavinske mase, vrijednost predmeta spora 23.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj: 85 0 P 012365 16 Gž 2 od 3.2.2016. godine, na sjednici održanoj 18.8.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju broj: 85 0 P 012365 15 P 2 od 16.10.2015. godine, utvrđeno je da u ostavinsku masu iza ostavioca C.N., sina Si., rođenog ... godine, sa posljednjim prebivalištem u K., ulaze novčana sredstva u iznosu od 46.161,00 KM, isplaćena ostaviocu, kao posjedniku-vlasniku ekspoprisanih nepokretnosti, na tekući račun tužene N.V., po punomoći ostavioca na računu kod NLB Razvojne banke, broj: 562-005-80763653-62, na osnovu Sporazuma o naknadi za ekspoprisane nepokretnosti broj: 21.20/473-5-14/09, zaključen dana 7.7.2009. godine kod Republičke uprave za ... B.L., Područna jedinica D., između ostavioca, po punomoćniku, i korisnika ekspoprijacije.

Obavezana je tužena da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.470,60 KM, u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj: 85 0 P 012365 16 Gž 2 od 3.2.2016. godine, žalba tužene je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužena revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev odbije ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi da u ostavinsku masu iza ostavioca C.N., sina S., rođenog ... godine, sa posljednjim prebivalištem u K., ulaze novčana sredstva u iznosu od 46.161,00 KM, isplaćena ostaviocu, kao posjedniku-vlasniku ekspoprisanih nepokretnosti, na tekući račun tužene N.V., po punomoći ostavioca na računu kod NLB Razvojne banke, broj: 562-005-80763653-62, na osnovu Sporazuma o naknadi za ekspoprisane nepokretnosti broj: 21.20/473-5-14/09, zaključen dana 7.7.2009.

godine kod Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove B.L., Područna jedinica D., između ostavioca, po punomoćniku, i korisnika eksproprijacije.

Rješenjem prvostepenog suda broj: 85 0 O 008426 09 O od 9.3.2010. godine, prekinut je ostavinski postupak iza oca parničnih stranaka C.N. i tužitelj upućen na parnicu “radi spora o tome da li novčani iznos isplaćen na ime eksproprijacije nekretnina ostavioca, čini zaostavštinu ostavioca”.

Tokom postupka u ovoj parnici prvostepeni sud je utvrdio da je rješenjem Republičke uprave za ... B. - PJ D., utvrđen opšti interes i izvršena potpuna eksproprijacija nekretnina u posjedu C.N. (oca stranaka) sa dijelom 1/1, i to: k.č. 90. B. šuma 4 klase, površine 858 m², k.č. broj 91/1B. njiva 4 klase, površine 10 m², njiva 5 klase, površine 1708 m², k.č. broj 91/2B. njiva 4 klase, površine 4546 m², njiva 5 klase, površine 3881 m² i k.č. broj 91/3B. njiva 4 klase, površine 591 m², sve upisano u PL broj: 158 K.O. K. Takođe je utvrđeno da je u postupku pred organom uprave dana 7.7.2009. godine zaključen sporazum o naknadi između korisnika eksproprijacije RS i ranijeg vlasnika C.N., te da je za navedene nekretnine utvrđena naknada u iznosu od 46.161,00 KM i uplaćena na tekući račun tužene broj: 562-005-80763653-62, kod NLB Razvojne banke, koja je bila punomoćnik oca u postupku eksproprijacije temeljem punomoći od 22.4.2009. godine, ovjerene pod brojem 03-84/09. Uvidom u punomoć od 20.8.2009. godine, ovjerene pod brojem 03-1203/09, utvrđeno je da je davalac punomoći C.N., ovlastio tuženu da može u njegovo ime raspolagati novčanim sredstvima dobijenim kao naknada za izuzeto zemljište.

Prvostepeni sud je prihvatio ocjenu u nalazu vještaka medicinske struke, prim. dr. V.K., neuropsihijatra, da je otac stranaka u vrijeme sačinjavanja punomoći od 22.4.2009. godine i 20.8.2009. godine, bolovao od hronične alkoholne bolesti uz znake duševne bolesti, staračke izlapanosti, te da nije bio sposoban da rasuđuje i da upravlja svojim postupcima u momentu sačinjavanja punomoći.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 2. stav 2., člana 128. i 129. Zakona o nasljeđivanju Republike Srpske (“Službeni Glasnik RS” broj: 1/09), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Po shvatanju prvostepenog suda, određivanje oca stranaka “u punomoći da u slučaju njegove smrti sporni novčani iznos isključivo pripada tuženoj” nije pravno valjano, te iz tog razloga novčana naknada dobijena na ime eksproprijacije nekretnine, predstavlja njegovu zaostavštinu koja se treba rasporediti između zakonskih nasljednika.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvata činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tužene i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepena odluka je pravilna.

Suprotno navodima revizije, ovaj sud smatra da je tužbeni zahtjev saglasan odredbi člana 54. ZPP, a sama sadržina zahtjeva je u skladu sa rješenjem suda broj: 85 0 O 008426 09 O od 9.3.2010. godine, kojim je tužilac upućen na parnicu radi utvrđenja da li isplaćeni novac, kao naknada za eksproprijaciju nepokretnosti, „čini zaostavštinu ostavioca“. Stoga je neosnovan revizijski prigovor da se radi o neurednoj tužbi, jer se zahtjevom traži utvrđenje da li određena imovina (ovdje tačni iznos novca) ulazi u zaostavštinu ostavitelja.

Odredbom člana 2. stav 2. Zakona o nasljeđivanju, propisano je da zaostavštinu čine sva podobna prava za nasljeđivanje koja su ostaviocu pripadala do trenutka smrti, članom 128. istog zakona, da predak može pravnim poslom među živima ustupiti i razdijeliti svoju imovinu svojoj djeci i drugim svojim

potomcima, a članom 129. propisano je da je ovakvo ustupanje i raspodijela imovine punovažno samo ako su se s tim saglasila sva djeca i drugi potomci ustupiočevi, koji će po zakonu biti pozvani da naslijede njegovu zaostavštinu, a sporazum o ustupanju i raspodijeli imovine mora biti notarski obrađen.

Iz sadržine teksta pismena od 20.8.2009. godine jasno proizilazi da se radi o davanju punomoći (član 89. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), jer i sam naslov nosi naziv „punomoć“ i, kao takva isprava, ovjerava se samo potpisom davaoca. U konkretnoj punomoći od 20.8.2009. godine, vlastodavac (ostavilac) ovlašćuje tuženu da može „u moje ime raspolagati novčanim sredstvima“ dobijenim na ime naknade za eksproprisane nepokretnosti, a u drugom dijelu teksta vlastodavac „izjavljuje da u slučaju moje smrti isključivo novčanim sredstvima .... može raspolagati moja kćerka Vasilić Nada kao ovlaštena osoba“.

Bez obzira na drugi dio teksta, punomoć od 20.8.2009. godine, ni sadržajno ni formalnopravno, suprotno tvrdnji revizije, ne može predstavljati supstitut ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine među živima i ne daje pravnu snagu ugovora u smislu odredbe člana 128. ZON.

Naime, pravovaljanost sporazuma o ustupanju i raspodjeli imovine, pored opštih uslova za valjanost ugovora, pretpostavlja i ispunjenje specifičnih materijalnopravnih i formalnopravnih pretpostavki.

Specifične materijalnopravne pretpostavke su da kao ugovorne strane mogu učestvovati samo predek i njegova djeca i drugi potomci, što jeste u konkretnom, ali je za postojanje i valjanost ugovora potrebna saglasnost sve djece i drugih potomaka ustupioaca koji će po zakonu biti pozvani da naslijede njegovu zaostavštinu. Tokom postupka tužilac je dokazao da on nije bio upoznat da je ostavilac na bilo koji način raspolagao novčanim sredstvima dobijenim na ime eksproprisane nepokretnosti, niti je u vezi sa tim dao saglasnost.

Specifične formalnopravne pretpostavke su da tekst ugovora mora biti potpisan od strane ugovornika i da mora biti notarski obrađen, što ovdje nije slučaj.

Iz tog razloga, obzirom na postavljeni tužbeni zahtjev, nije bilo ni potrebno utvrđivati da li je ostavilac u vrijeme sačinjavanja punomoći od 22.4.2009. godine i od 20.8.2009. godine, bio sposoban da upravlja svojim postupcima i da shvata značaj preduzetih radnji. Iz tog razloga ni pozivanje revidenta na naknadno pribavljeni nalaz vještaka Dr N.P., neuropsihijatra, o psihičkom stanju ostavioca u vrijeme sačinjavanja punomoći, sve i da se prihvati kao novi dokaz, za šta nisu ispunjeni uslovi iz člana 102. stav 2. ZPP, ne može dovesti do drugačije odluke suda. Neosnovano se stoga ukazuje da je počinjena povreda odredbe člana 8. ZPP kada je u pitanju ocjena iskaza svjedoka P.E.

Ukazivanje revidenta da je prethodno trebalo voditi postupak radi poništenja punomoći nema pravnog osnova kada je u pitanju ova parnica, te može biti od uticaja samo na upravni postupak u kome su te punomoći korištene. Međutim, zahtjev tužene od 12.12.2011. godine za ponavljanje postupka koji je pravosnažno okončan rješenjem broj: 21.20/473-5-14/09 od 3.6.2009. godine je odbijen, a njena tužba je odbijena presudom Okružnog suda u Doboju broj: 13 0 U 003144 14 U od 24.11.2014. godine.

Bez značaja je ukazivanje revizije da sporni novčani iznos nije imovina ostavitelja jer nije na njegovom bankovnom računu, već računu tužene, jer je tokom postupka pravilnom ocjenom svih izvedenih dokaza utvrđeno da novčani iznos od 46.161,00 KM predstavlja imovinu ostavitelja, obzirom da mu je isplaćen kao naknada za njegove eksproprisane nekretnine.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, niti ima nedostataka u donošenju pobijane odluke na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Zato je reviziju tužitelja valjalo odbiti kao neosnovanu temeljem člana 248. u vezi sa odredbom člana 456. a) ZPP.

Predsjednik vijeća:
Biljana Tomić